

Muligheter i å investere i bygg til ammeku

*Harald Pedersen
Tveit Regnskap AS*

Agrovisjon 29. oktober 2016

Tveit Regnskap AS

TVEIT

*Faglig tyngde og
gode humør*

Muligheter i investere i bygg til ammeku

- Dekningsbidrag – god og dårlig drift
- Grovfôrkostnad
- Tilskudd
- Faste kostnader
- Byggekostnad
- Finansiering og Innovasjon Norge
- (Driftsledelse)

	2 015				2 014			
	<i>Alle</i>	<i>Påsett<60</i>	<i>60-120%</i>	<i>>120%</i>	<i>Alle</i>	<i>Påsett<60</i>	<i>60-120%</i>	<i>>120%</i>
Salgsinntekt	18 211	13 771	19 064	60 969	18 103	13 375	17 126	47 048
Statusendring	-608	243	-1 268	-2 673	-606	-1 131	260	-3 629
Inntekt	17 603	14 014	17 796	58 297	17 497	12 244	17 386	43 419
Innkjøpt kraftfor	3 111	2 021	3 400	12 629	3 290	1 613	3 127	12 382
Innkjøpt grovfôr	819	837	867	0	1 033	1 066	863	1 966
Eigenprodusert for	2 690	2 200	2 828	6 856	2 569	2 046	2 795	3 637
Dyrlege mm.	1 218	1 024	1 335	2 103	1 124	934	1 254	1 202
Kjøp	1 618	1 161	1 430	9 427	2 328	1 772	2 125	6 292
Kostnader	9 456	7 244	9 860	31 015	10 345	7 432	10 164	25 479
Dekn.bidrag u/tilsk.	8 147	6 770	7 936	27 282	7 152	4 812	7 221	17 940
Tilskot	9299	9021	9502	10140	9972	9472	10115	11456
Dekn.bidrag m/tils	17 446	15791	17437	37421	17 124	14284	17336	29396
Antall ammekyr	14,9	14,0	16,3	8,0	13,1	11,8	14,3	11,9
% påsett	65 %				75 %			
Tal bruk	76	36	37	3	61	24	32	5

Utvikling dekningsbidrag ammeku 2013-2015

Utvikling dekningsbidrag ammeku

✓ 2010	Kr 5.857
✓ 2011	Kr 5.559
✓ 2012	Kr 4.727
✓ 2013	Kr 5.946
✓ 2014	Kr 7.152
✓ 2015	Kr 8.147
✓ 2016	Kr ?

Utvikling dekningsbidrag fôringsdyr

✓ 2010	Kr 4.009
✓ 2011	Kr 3.956
✓ 2012	Kr 3.209
✓ 2013	Kr 4.537
✓ 2014	Kr 6.217
✓ 2015	Kr 7.160
✓ 2016	Kr ?

De med best dekningsbidrag 😊

Best dekningsbidrag på ammeku:

- Fokus på god drift og kalvestell
- Mange kg kjøtt levert pr. ammeku
- Livdyrsalg
- Lav kalvdødelighet, få «tomdager»
- Billig og nok (godt) grovfôr
- Henter store deler av grovfôret fra beite

Dekningsbidrag - utslag

	Lavt	Snitt	De beste
	4.000	8.000	10.000
Antall ammekyr:			
10	40.000	80.000	100.000
25	100.000	200.000	250.000
50	200.000	400.000	500.000
100	400.000	800.000	1.000.000

Grovfôrkostnad

Grovfôrkostnad ammeku

- Fôrkostnaden er 70% av variable kostnader
- Innkjøpt og egenprodusert fôr
- Billige beiter er en forutsetning for god økonomi i ammekuproduksjonen !
- Eks 20 øre pr FEM i en besetning med 50 ammekyr utgjør kr 60.000 pr år.

Grovfôrkostnad

- Hva er prisen for innkjøpt grovfôr levert bak fjosen ?
- Hva koster egenprodusert grovfôr?
 - Frø, kalk, gjødsel
 - Maskinkostnader omlegging og høsting
 - Transportkostnad silo og skit
 - Pris på leiejord
 - Tilstand grøfter
 - Tid ? Alternativ bruk av tiden ?

Bruk beite !

Produksjonstilskudd

MYLANDSKURBEREDET. Alle store medier søker på Sylvi Listhaug (Frp) som ny politikk- og i landbruksdepartementet. FOTO: PRODE HANSEN

I 2010 kalte hun norsk landbruk «kommunisme», nå blir hun ny landbruksminister

Sylvi Listhaug (Frp) kalte for tre år siden norsk landbrukspolitikk «kommunisme», i en kronikk her på E24. Fra i dag av er hun ny landbruksminister.

Dale om ku-promp, sau og selvforsyningsgrad

Maks årlig tilskudd på ei ammeku (første 40)

Husdyrtilskudd ammekua	kr 3.900
Driftstilskudd	kr 3.050
Beitetilskudd (ku + kalv)	kr 868
Utmarksbeite (ku + kalv)	kr 868
Avløysertilskudd ku	kr 982
<u>Husdyrtilskudd kalv 1/2</u>	<u>kr 392</u>
<u>SUM</u>	<u>kr 10.060 !</u>

+ arealtilskudd

Utnytt produksjonstilskuddet !

- Levèr utrangerte **KYR** etter telledato

Ammeku 3.900 / 2 = kr 1.950

Driftstilskudd 3.050 / 2 = kr 1.525

Beite (31. juli) 434+434 = kr 868

Avløser (1. januar) = kr 982

- Få beitetilskudd til innmark og utmark
- Mye areal = mye arealtilskudd = mye billig fôr

Selge kalv eller full fremfôring

+ Dekningsbidrag ammeku	kr 8.147
+ Tilskudd (snitt)	kr 9.299
=	kr 17.446

+ Dekningsbidrag ungdyr	kr 7.160
+ Tilskudd	kr 1.455
=	kr 8.615

Valg av driftsform

- Fullt påsett
- Salg av kalv
- Rase
- Ressursgrunnlag
 - Jord
 - Bygning
- Sommerfri i fjosen?

Bruk en god avlsokse !

Faste kostnader

Faste kostnader: (skal dekkes av dekningsbidraget)

- Avskrivning bygg og maskiner
- Kjøp av maskiner og verktøy (Mye er kjekt å ha...)
- Vedlikehold
- Regnskap
- Forsikring (ikke dyr)
- Strøm
- Tlf
- Kurs

Økonomi i kjøttproduksjonen

Vær kostnadsbevisst !

- Kan bestemme noe over faste kostnader
- Ingen overinvesteringer i:
 - Bygg
 - Teknisk utstyr
 - Maskiner
- Kan leie tjeneste kontra å investere i egne maskiner
- Leasing er dyrt hvis en ikke utnytter jordbruksfradraget !

Bygg til ammeku

Bygg til ammeku

Tenk !

- Enkelt og rasjonelt
- Ammekufjosen skal kun brukes halve året
- Ikke bygg «melkefjos uten melkerobot»
- Må være penger igjen til lønn også...
- Fjos i forhold til ressursgrunnlaget
- Kan dagens bygninger brukes?

Bygg til ammeku

- Vurdèr byggeleder
- Bygg etter ressursgrunnlaget
 - Vurder leiejord NB! Pris og avstand
- Gode avtaler og ingen endringer underveis
- Faste priser?
- Vurdèr egeninnsats (Det er 24 timer i døgnet!)
- Oppstartskostnader
- Lån NOK

Innovasjon Norge

Støtte fra Innovasjon Norge: (BU-midler)

- Kostnadsoverslag normalt minimum kr 500.000 +
- **Inntil 33%** av godkjent kostnadsoverslag
- KUN nybygg/påbygg/ombygging – ikke vedlikehold

- «Søknadsfrister» 01.10. og 31.03.

Innovasjon Norge

Erfaringer fra tidligere innvilgede søknader:

- Kostnad nybygg maks kr 100.000 pr ammeku med påsett
- Kostnad nybygg uten påsett kr 75.000 pr ammeku
- Innvilget tilskudd blir erfaringsmessig +/- 20%
- Ung lovende (kvinne) under 35 år får noe mer...
- Beliggenhet
- Kun støtte til storfesatsing i Rogaland fra 2016 !

Etableringsfase

- Livdyrkjøp – NB! Finansiering!
- Påsett istedenfor salg
- Tilskudd utbetales etterskuddsvis
- Byggekostnader
- Driftskapital 1. år

- Nybegynnerfeil - oppstartskostnader
- Kvaliteten på dyra når alt settes på?

Driftsplan - driftsledelse

- 5-årig økonomisk oversikt
 1. Total oversikt
 2. Kun på endringen /investeringen
- Dekningsbidrag pr produksjon
- Produksjonstilskudd
- Faste kostnader
- Lånekostnader
- Privat (lønn og forbruk) (skatt)

Tenkt tilfelle – god og mindre god bedriftsleder

Forutsetninger:

- 50 Årskyr, samme areal
- Dekningsbidrag pr årsku kr 10.000 og kr 6.000
- Tilskuddsbevissthet
- Bevisstheten på faste kostnader (bla. maskinkostnad)
- Rente 3% eller 4%
- Lån 3 mnok eller 4 mnok (lån 60' eller 80' pr.mordyr)
- Avdragstid 20år

Forskjellen på god og mindre god drift

	God	Mindre god
+ Dekningsbidrag	500.000	300.000
+ Tilskudd	750.000	700.000
- Faste kostnader	450.000	500.000
- Renter	90.000	160.000
- Avdrag	150.000	200.000
= Overskudd	560.000	140.000

Muligheter ammeku

Suksessoppskrift:

- Inntjening – fokus på gode dekningsbidrag
- Grovfôrkostnad - utnytte beite
- Tilpasning driftsform og tilskudd
- Gode, enkle, funksjonelle og **billige** bygg
- Faste kostnader - edruelig maskinpark

- **DRIFTSLEDELSE**

Takk for meg !

Ta kontakt om spørsmål:

Harald Pedersen

Tlf: 98253911

E-post: harald-p@tveit.no